

**Sprawozdanie z efektów pracy Organizatora rodzinnej pieczy
zastępczej z realizacji zadań w zakresie organizacji pieczy zastępczej za rok
2014 na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny
i systemie pieczy zastępczej**

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej została uchwalona dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Natomiast system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Wspieranie rodziny należy do zadań gminy, natomiast zapewnienie dziecku pieczy zastępczej to zadanie powiatu.

Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 roku, poz. 332) w 2014 roku trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (zatrudnionych na trzy pełne etaty) objęło wsparciem 99 rodzin zastępczych, w których przebywało 142 dzieci:

- 71 rodzin zastępczych spokrewnionych z 90 dziećmi,
- 27 rodzin zastępczych niezawodowych z 42 dziećmi,
- 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego (w 2014 roku przebywało w tej rodzinie dziesięcioro dzieci),
- 7 dzieci zostało zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego,
- 2 dzieci zostało adoptowanych,

- 7 rodzin zostało rozwiązanych (dwoje dzieci wróciło pod opiekę matek biologicznych, dwie rodziny same złożyły wniosek o rozwiązanie rodziny zastępczej, trzy rodziny zastępcze zostały rozwiązane na wniosek koordynatora).

Opieką koordynatorów zostały objęte nie tylko rodziny, które nie miały 2 letniego doświadczenia, ale również rodziny z dłuższym stażem, które złożyły wniosek o objęcie ich opieką koordynatora.

Zgodnie z w/w ustawą do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynatorzy realizując zadania możliwie jak najczęściej odwiedzali rodziny zastępcze (przynajmniej raz w miesiącu, w przypadku rodzin w których występowały problemy opiekuńczo- wychowawcze częściej). W trakcie tych wizyt koordynatorzy prowadzili rozmowy na temat ewentualnego występowania u dzieci problemów wychowawczych czy zdrowotnych. Rozmowy dotyczyły również sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej, wynikach w nauce, informacji o rodzicach biologicznych. Podczas każdej wizyty sporządzane były karty pracy koordynatora.

Koordynatorzy nawiązali kontakt z pedagogami szkolnymi i z wychowawcami dzieci sprawiającymi problemy wychowawcze (Zespoły Szkół Publicznych nr 1, 2, 3, 4, 6, 7 w Żyrardowie, Zespół Szkół nr 1 i 2 w Żyrardowie oraz Szkoły w Mszczonowie, Bartnikach, Osuchowie, Skierniewicach, Warszawie, Teresinie, Grodzisku Mazowieckim, Franciszkowie, Guzowie, Wiskitkach, Puszczy Mariańskiej i Piekarach). Podczas tych spotkań omawiane były sytuacje szkolne dzieci, ich frekwencja oraz wyniki, jakie uzyskiwały, a także problemy jakie dzieci sprawiają na terenie szkoły. Omawiane były również zasady współpracy rodzin zastępczych ze szkołami. Dla większości dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym koordynatorzy uzyskali pisemną opinię ze szkół.

Ponadto, koordynatorzy nawiązali współpracę z kuratorami zawodowymi i społecznymi. Współpraca polegała na wymianie informacji dotyczących zasad funkcjonowania rodzin zastępczych oraz wspólnych interwencjach, najczęściej w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych. Koordynatorzy występowali do Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej o pisemną opinię o rodzicach biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, nawiązywali telefoniczny i osobisty kontakt z pracownikami socjalnymi w/w Ośrodków.

Nawiązana została współpraca z Komendą Powiatową Policji w Żyrardowie i Mszczonowie, z Wydziałem ds. Nieletnich.

Koordynatorzy podjęli współpracę z Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Żyrardowie, w celu pozyskania orzeczenia o niepełnosprawności

lub o stopniu niepełnosprawności, dla dzieci które tego wymagały. Współpraca została również nawiązana z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Żyrardowie, celem wyrobienia opinii, opinii o potrzebie wczesnego wspomagania dziecka, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania. Dla dziecka posiadającego opinię o potrzebie wczesnego wspomagania dziecka została nawiązana współpraca z Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym w Żyrardowie.

W 2014 roku w jednostce Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie, odbyło się kilka spotkań z psychologami z Ośrodka Adopcyjnego TPD w Warszawie (ul. Szpitalna 5/6), w których uczestniczyli koordynatorzy i pracownicy socjalni. Podczas spotkań były omawiane sytuacje dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i przekazywane Karty Dziecka dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W 2014 roku zostało zgłoszonych siedmioro dzieci do Ośrodka Adopcyjnego, i dwoje zostało adoptowanych. Spotkania z psychologiem z Ośrodka Adopcyjnego odbywały się także w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych w celu diagnozy dzieci i ustalenia zasadności przysposobienia dziecka.

Poza tym, koordynatorzy nawiązywali kontakty z jednostkami zajmującymi się pomocą społeczną, a także przychodniami lekarskimi, szpitalami, poradnią leczenia uzależnień Fundacją Na Rzecz Zapobiegania Narkomanii – Maraton, Fundacją Dzieci Niczyje, sądami na terenie innych powiatów, urzędami stanu cywilnego, urzędami miasta i gmin, etc.

Koordynatorzy w miarę możliwości, raz na trzy miesiące lub raz na pół roku sporządzali opinie dotyczące funkcjonowania rodzin zastępczych, które przesyłane były do Sądu Rejonowego w Żyrardowie. Opinie te zawierały informacje o rodzinie zastępczej (w tym imię i nazwisko, adres, zawód - miejsce pracy, sytuacji rodzinnej, stanu zdrowia i warunki mieszkaniowe), informacje o dziecku (imię i nazwisko, data urodzenia, szkoła, sytuacja szkolna, ewentualne problemy opiekuńczo wychowawcze, stan zdrowia dziecka), ocenę sytuacji opiekuńczo- wychowawczej dziecka wychowywanego w rodzinie zastępczej oraz informacje o funkcjonowaniu rodziny zastępczej, a także informacje o rodzicach biologicznych (dotyczy władzy rodzicielskiej, alimentów oraz kontaktów dziecka z rodzicami biologicznymi). Opinie te sporządzane były na podstawie opinii ze szkół, spotkań z pedagogami szkolnymi oraz wychowawcami dzieci, kuratorami, ośrodkami pomocy społecznej, a także na podstawie dokumentacji i spostrzeżeń koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto wykorzystywane były również opinie i orzeczenia z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej.

Po ocenach wspólnie z rodzinami zastępczymi sporządzano plany pomocy dziecku, które zawierały cele, do których miały dążyć rodziny przy pomocy konkretnych działań. Działania te były krótko lub długo terminowe.

W 2014 roku spośród 99 rodzin zastępczych, 7 rodzin zostało rozwiązanych. Dwoje dzieci wróciło pod opiekę matek biologicznych, dwie rodziny same złożyły wniosek o rozwiązanie rodziny zastępczej (jedno z dzieci zgodnie z Postanowieniem Sądu na czas trwania postępowania zostało umieszczone w placówce opiekuńczo- wychowawczej, ostatecznie powróciło do matki biologicznej, drugie dziecko trafiło do Pogotowia Opiekuńczego, a następnie do innej rodziny zastępczej znajdującej się poza terenem powiatu), trzy rodziny zastępcze zostały rozwiązane na wniosek koordynatora z powodu niewydolności wychowawczej opiekunów.

Wszczęto również postępowania w sprawie rozwiązania trzech rodzin zastępczych i powrotu dzieci do rodziców biologicznych, jednak postępowania te nie zostały rozpatrzone w 2014 roku.

W 2014 roku w dwóch przypadkach zostały złożone wnioski o nadzór kuratora (w jednym przypadku dla dziecka z powodu postępującej demoralizacji, w jednym przypadku dla rodziny zastępczej).

Koordynatorzy w 2014 roku sporządzili pięć Indywidualnych Planów Usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych. Aktualnie osoby te kontynuują naukę w rodzinach zastępczych. Ponadto koordynatorzy pisemnie popierali wnioski złożone przez rodziny zastępcze lub wychowanków rodzin zastępczych o przydział mieszkania komunalnego.

Na prośbę Sądów koordynatorzy wydają też opinie o kandydatach na rodziny zastępcze.

Koordynatorzy udzielali pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej. Na bieżąco i przy współpracy ze szkołami, a także kuratorami przygotowywali opinie, które były przesyłane do Sądu. Przygotowywane były również plany pomocy dzieciom. Rodzinom zastępczym zapewniony był dostęp do specjalistycznej pomocy, w tym psychologicznej i pedagogicznej. Dzieci w miarę możliwości korzystały z pomocy psychologa i pedagoga w Punkcie Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego w Żyrardowie działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, lub korzystały z pomocy innych poradni. Wszystkie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostały zgłoszone do Ośrodka Adopcyjnego, podczas spotkań z psychologiem Ośrodka została omówiona sytuacja tych dzieci. Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych oraz osoby, dla których sporządzane były Indywidualne Plany Usamodzielnienia uzyskiwały wsparcie (pomoc przy wypełnieniu wniosku o mieszkanie komunalne, pisemne poparcie tego wniosku). Koordynatorzy w razie potrzeb starali się pomagać w rozwiązywaniu występujących trudności wskazując możliwe rozwiązania lub pomagając je realizować. W opinii koordynatorów rodziny starały się nie ukrywać swoich problemów. Współpraca z rodzinami w większości przypadków układa się pozytywnie.

Nabór na kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Osoby chcące pełnić funkcje rodziny zastępczej były informowane przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie o obowiązującej procedurze kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze oraz warunkach, jakie winni spełniać kandydaci, a także wykaz dokumentów, jakie należy dostarczyć. Kandydaci są także informowani o trudach, jakie wiążą się z podjęciem tej roli, a także o problemach dziecka kierowanego do pieczy zastępczej. Dokonuje się analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Szkolenie rodzin zastępczych.

W roku 2014 Powiat Żyrardowski przystąpił do otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w ramach „Resortowego Programu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na 2014r.” i pozyskał środki na realizację szkoleń dla powstałych w 2014r. rodzin zastępczych. Na ten cel pozyskano dotację w wysokości 4 940,00 zł oraz środki własne w kwocie 4 940,00 zł. Łącznie koszt realizacji zadania wyniósł 9 880, zł. Wykorzystano dotację w kwocie 4 446,00 zł oraz środki własne na kwotę 4 446,00 zł. Natomiast zwrócono niewykorzystaną dotację w kwocie 494,00 zł oraz niewykorzystane środki wkładu własnego w kwocie 494,00 zł.

Organizatorem szkolenia było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie. Szkolenie odbywało się w okresie od września do listopada 2014r. Prowadzone było przez trenerów posiadających ważne i aktualne certyfikaty oraz zaświadczenia Towarzystwa „Nasz Dom”, zgodnie z którymi są podmiotami do prowadzenia szkoleń dla kandydatów

zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej według programu PRIDE – Rodzinna Opieka Zastępcza. Przeszkolonych zostało 9 osób kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe z terenu Powiatu Żyrardowskiego. Szkolenie obejmowało 55 godzin szkoleniowych i konsultacji indywidualnych oraz 10 godzin praktyk. Wydano 9 Świadectw ukończenia szkolenia oraz 3 Zaświadczenia kwalifikacyjne.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje z ośrodkami pomocy społecznej, instytucjami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami, policją, sądem rodzinnym, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi, instytucjami pozarządowymi i innymi instytucjami, które zajmują się problematyką rodziny i dziecka w celu sprawowania właściwej opieki nad rodzinami zastępczymi.

Współpraca z sądem rodzinnym polegała na ustaleniu sytuacji prawnej dzieci, przekazywaniu aktualnej informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych. Ponadto, w przypadkach kiedy nie było możliwości powrotu dzieci do rodziny biologicznej składane były wnioski o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców. Ponadto składane były wnioski o rozwiązanie rodzin zastępczych w przypadku ustania przyczyn umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a także w przypadku, gdy rodzina zastępcza niewłaściwie wypełniała swoją funkcję.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował z innymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie w celu zawierania porozumień w sprawie przyjęcia, warunków pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie dzieci przebywających w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej kontaktował się z Ośrodkiem Adopcyjnym TPD w Warszawie, ul. Szpitalna 5/6 w celu omówienia sytuacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, a także zgłaszał dzieci do przysposobienia.

Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej miała na celu gromadzenie dokumentacji niezbędnej do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ustalenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy, a także rodziców biologicznych i możliwości powrotu dzieci z pieczy zastępczej. Ponadto kontaktowano się ze szkołami w celu ustalenia sytuacji dydaktyczno-wychowawczej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i kontaktów rodziców biologicznych ze szkołą. Kontaktowano się również ze szkołami w celu ustalenia sytuacji szkolnej osób usamodzielnianych kontynuujących naukę.

Opracowała
Iwonna Wieczorkiewicz

Przewodniczący
Rady Powiatu Żyrardowskiego

Daniel Suchecki